

Erref. kodea: LAF-207-063

Izenburua: Antzerki laburrak, euskara

Santcho Azkara

gure enge Saatcho, askara
maiz Nefaratik urundu.
Enesumako erdi edera
sekulakotzat bai galdu.

Esmal-itentz jaur ta andeak
Eskualdun jaurak eta andeak

Menditik eta itsasoraino
zelaiak ~~laugar~~ ^{laugar} ~~eta~~ ^{Barra}
adur hegitik ~~Eskualdun~~ Eskualdun
Oi Nofararen zabala!

Kasa, jaur ande aditralak
Komen harten dut Kordaria
gure artrainen miutro mendatuz
~~antitratatuz~~ eskualdun
Kantafuko dut,

Jaun agurgarri, andre ederrak,
atsegin zinuketea

Amodiozko eta hilezko

kantu baten entzutea?

Gure Enege Santcho azkarra

maiz itsukurik bihotzak,

Zonbat lur-alde, zonbat jauzregi

ez ditu galdu, gaiztoak?

Krichautasuna zaindu beharrez

bere ohoiak lagundu

Eta etsaien herriak ahantziz

heriotzetik salbatu...

Kasu, jaun-andre aditzaileak:

hemen hasten dut kondaira!

I

Santcho erregek azken kantsa du:

hila da Santcho zuhurra...

Mugak zuhurki zaindu zituen

Aragoi-Kastillen kontra.

Menditik eta itsasoraino

oi Nafarraren zabalak!

Domsostiako Posta Berria
erruzeremak fundatu.
Bayona Bethi Beginatzeho
~~Bon hitz~~ ~~hai hitz~~ eman du
zuzen hitz
Eta Alabaun gasteitz hiria
harriesiz omgi indartu.

Donostiako jendeak ere
dohatsu dina, dohatsu!

Errege zenak fuero nasarez (Bayona)

• gipuzkoarrak dohatu.

Eta Alaban gazteitz hiria
harnesiz nola ederitu!

Jruñen hau da jauregi handi,
ospatsu eta trichtea!

Barne batean, beltz eta churi,
doluaren seinalea:

Aphez-fraideak ohoitzez eta
phizturik ezko lodia...

Hor da etzanik, gorputz egina,
Nafartarren erregea...

Ohe-inguru lau buruetan
lau infantzon chutik daude,

Gau eta egun, hilari beha,
harizko sailduen pare.

Hego-aldeko gizonak dauka
eskuan gudu-oihala,

Ipharrekook espata eta
ekaldekoak erdola;

~~Unungo gelapik~~

~~Unungo Peris Batetik~~

Unungo Peris Batetik

Sartaldekoak pantza luzea...

lauek begian itzala...

Pibunuetan hitz-hotzak daude

irakurri hitzak oro:

Errege ona ohe handian

hitz hoik baino hitz-hotzago...

Bainan galerna-haize kechuak

dena bizia, dena haro...

Haize hoik baino etsai guziah

bazterretan biziago...

Hortako haren seme errege

Don Santxo zazpigarrena,

Azkar delakotz, denek Azkarra

ja erraiten diotena,

Zaldiz heldu da huchtu-laurainka

garona ibai hegitik

Nafarra saindu lurretanaino,

Dena gogoetatuzik,

Haste-hastetrik aitaren bethe

agerlu behar duela...

Santxo azkarra! zeruko jaunak

othoi begira zaitzala!

II

Hemen Agreda, han Tarrazona,
bien erdian mendia

Mendi-kaskoan haritz sendo bat,
haizek ezin erazua.

Hiru erregen mahaina hor da,
itzalpe hortan jarrira:

Haren inguru, huna Alfonso

Kastilla-zelhaien jauna,

Huna Aragoi mendietako

Pedro nagusi latzena,

Eta heiekin Santcho azkarra

Nafantarren erregea:

Hau denetarik amultsuena,

hennirik hoberen-duna;

Ezen, gainkuak egin lurretan

ez bilha zoin den lorea:

Larrogoi eta hemeretzi tan

Nafarra da lur lehena.

" Errege jaunak, gerlarik aski!

erran du Santcho azkarak;

Odol sobera ichuri dauka

mugetan herria gugunak:

Mende askotzat gorr-gorria
dauzka tereak nafarrak ...
Errege jaunak, egin ditzagun
Behin behiko bakeak ...

Yainkoa berme, nere ahotik
ez da nafarra jauziko:
Ez du deus ere Kastillarenik
eskatzen ez eskatuko:
Hango erreget adi nezala
Aragoikoa lekuko.

Yainkoa berme, nere ahotik
ez da nafarra jauziko:
Ez du deus ere Aragoienik
eskatzen ez eskatuko:
Hango erreget adi nezala
Kastillakoa lekuko.

Ein egizue, erregejaunak,
nik bezala egiteko
Eta sekulan, mundua deno,
ez da gerlarik giztuko. >>

Zin egin zuten errege jaunek
~~Adrian~~ Santchok hitz-eman bezala,
Biek gainhoak zahielarik
Hitz hori janen zutela.

Santxo Azkarra
frantzeseko itzulpena

et ~~de~~
~~Un~~ Seigneurs ^{et de} ~~de~~ d'Amiens, d'Amiens ~~de~~ du Pays bas
vous plant-il

~~d'Amiens et de~~

^{écouter}
d'Amiens ~~de~~ un chant?
d'Amiens et de mort?

Notre roi S anche le fait
^{clément} adroit de Navarre

~~ou~~ ^{la} Belle mort de Navarre
comédie de terre, comédie de d'Amiens

~~notre~~ ^{le} foudre (le foudre) ~~de~~
le foudre pour toujours ou la foudre -
le foudre la cheville

Il recourt ses vœux
et oublie les foudres de ses ennemis
En sœur de la mort -

Attention! Seigneurs et d'Amiens ^{qui} ~~seigneurs~~

ici ^{le} commencement le conte
dans le ^{le} pays de nos Seigneurs
le ^{le} chant de nos Seigneurs.

le roi S anche a rendu le d'Amiens ^{le} ~~seigneur~~

Il est mort le roi S anche
les foudres ^{le} ~~seigneur~~ et la Carrière

de la montagne ^{le} ~~seigneur~~
le ^{le} ~~seigneur~~ de la Navarre

de la montagne
le seigneur

le ^{le} ~~seigneur~~ de St de d'Amiens ~~de~~
le ^{le} ~~seigneur~~ de la Navarre
le ^{le} ~~seigneur~~ de la Navarre qui il protège nos Seigneurs
a rendu le ^{le} ~~seigneur~~ et jure

aussi, sur f. le roi
 Du Saiche le Septieme. ^{trous de}
~~sa~~, ~~franchise~~ qui est classé fait, ~~sur~~ ~~le~~ ~~ter~~
 l'appellament avant surmonte le Fort, }
 ou ch'avec n'eu vient au galep n'ellait
 des ports des fleuve Gironne
 jusqu'a la sainte terre de Navarre.
 l'aput tout p'ecusse
 des le but le ^{de se d'agon} ~~le~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~
 de ~~le~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~.

Saiche le Fort! ~~le~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~
 se ven en p'eri, proteges de -

ici aguda, la Tansome
 entre les deux la montagne -
 au sommet de la montagne un blanc ~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~
 que le vent se ~~le~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~ a d'altre -
 La table ~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~ est la
~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~ a l'ombre ~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~ -
 Outou, ~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~
 de ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~.
 Voila de montagne ~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~
 Pedro le ~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~
 Etance sur Saiche le Fort
 le ~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~
 De tous le plus doux
~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~se~~ ~~de~~ ~~ou~~ ~~se~~

27
26
25
24
23
22
21
20
19
18
20, ^{cent} dieux a fait le ^{Dieu} Sigeus sur la terre
ne cherchay pas quelle est la fleur
Des quatre vingt dix ans.
La Navarre est la terre premiere -

4
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0
" Sigeus roi! aroy de fleurs!
a dit Sauts le font
trop de roy, a fait couler
sur nos pontons, le dresse traine -

Devant de nombreux rois, ~~le dresse traine~~ ~~et ses fils~~
ont été ceux de ~~la Navarre~~ a ~~la Navarre~~ la Navarre.

Sigeus roi! Faisant
d'une fois la fleur toujours la fleur -
Dieu est témoin, Pierre de Sauts
la Navarre ne se levoit plus -
Il en a plus avec ^{juste} la Carthage
elle ne se levoit ^{revendique} -
que son roi m'a entendu
témoin que celui d'Argon.
Dieu est témoin, de me leste
la Navarre ne se levoit plus
deux fois me me de l'Argon
elle ne se levoit
que son roi m'a entendu
témoin que celui de Carthage -
Jury, Sigeus roi.
comme je l'ai fait

Et jamais plus, dans le monde.
ne s'allume le feu -
les ~~seigneurs~~ juraments. En refusant
comme Sarras avant deux ans
Dieu n'avait pas ~~deux~~
manquant ~~cette~~ parole
un

Sarea
[antzerkia]
6 or.

Sarea

Eskuarazko teatroak gei irri egingarriak baditu, nahiz gehiago ere ukartea on luten. Hemen eskaintzen dugu gei bat Norvege-ko eskualdeberriekin jina: ez du den ere irri egingaririk, baina laburra da, eta frogak eginik erran dezakegu aditzaileen hunkitzeko aski funts baduela, jokatzailerak onak izanez.

Lehen zatia

Irakurtzaileak . - Mugi hodi, haurra; laster erabil zan hira lantzadera; tinka, bai tinka maila-koropito bakotcha; sare berri bat behar dinat...

Marieder ari da sare egiten jaririk...

Aitak . - Beha ene arraintza-untziari! Uhaiñ barna eta arraintsuen iraultzerat zagon! Finki erabili dinat arzkora hango xino handien aundikitzeke! Lan idor eta nekea dun, haurra, oro nigar den zur horren lantzea eta hastarik jalgitzea itsas-untzi azkar bat, aizearen menekua, tirainen ez gatzaren beldurik gabea.

Irakurtzaileak . - Mugi hodi, haurra; laster erabil zan hira lantzadera; tinka, bai tinka maila-koropito bakotcha; sare berri bat behar dinat...

Aitak . - Baina sare handi bat nahi niken. Eguberri ondoan Anton hira anaiarekin arraintzarat joatekoa bainiz. Erna hodi, haurra.

2

Baliagkin oraito egun luzeak. Zer besta, goizean
goizik choriak atzari baino lehen lanari lotzea!
Asa, Marieder, emazkin hize hamar eshi thipi
churi hoik maitetan. Emazkin hize bi begi chorratx
dindirak ere, sare fina behar dinat. Eta
ezarran gain-gainetik hize bihotz guzia, sare
azkar-azkar bat behar baitut, huts bihi-bihi bat
gabekoa.

Irakurtzaleak - Muga hadi, haurra; laster erabil
zan hize lantzadera; linka, bai linka mila
-koropilo bakotcha; sare berri bat behar dinat...

Bigarren zatia

Aita joana da. Bakarrik dago Marieder bere
lanarekin, irakurtzaleak erranak oro egiten dituela
keinuiz... Gero bere mintzatuko da.

Irakurtzaleak - Mariedernek egin zuen bada
sare berria. Bai bere hamar eshiak eman zituen
lanari; bere bi begiak aldiz ez hain ardura;
aise aritzen zitzaizkon zeruko hedoretan baina
chori urunkarien ondotik; bihotza aldiz, are
gutiago, hau ere hegaldatzen baitzaion ametzen
ondotik, Jainkoak daki noradino! Eta Mariederrek
bere lanean hutsak eta dudak utzi zituen han
hementa iragaiterat.

Mariedernek - Zertako hain azkarri linka
kalamu latza? Zertako fundi esku haut?
Zer nahi du aitak, ala koropilo bakotcha odola
chorta batez linka dezadan? Mila eta mila
sare-mailaren artean zer importa du hariño
bat gertha dadin han-hementa hamotucherik!

27
26
25
24
23
22
21
20
19
18
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0

3

Ez bide da sarean sartuko ez izurderik ez balerarik ?
ez- eta ere arrain lodi pisurik ! Aita arenka eta
chardin-keta dabita bakarrik , ez da segur zeren
hainbertze neka !

Hirugarren zatia

Irakurtzaleak. - Negu-arrats batez , itsas-untzi
horichka abiatu zen arraintzarat... Ilhun zen zerruan,
itsasoan eta bihotzetan... Marieder chulik zagon
leikor bazterrean , bi begiak han urrun itzitzen
ari zitzaion belari landatuak. Asperenka ari zen,
garchoa , aita maite ustez ... eskaini nahi ez
ziolarik bada odol chosta-chosta bat bere lanean
gorderik !

(Marieder-ek ihakin guziak egiten ditu
eta badao)

Arrantzariak aldiz , begitartez aizeari , hotzari,
eta berdin hondatzeari , bere bizkar zabalaren
gainean sare berri bat bazeraman , sasoin
eder baten beha zagozarik , loritua !

Aitak . - Anton , masta handienaren puntan
pitzak , othoi , olio-argia , eta lantzoan luzaz
higi zak bilintzi-balantza : Marieder-ek leihorretik
ikhusiko dik gure izarra gauak gauari dantzari . eta
hola jakinen dik bere aita chaharrak erraiten
diola : milesker !

(Aita-semek egin dituzte beren urrats guziaz)

18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40

Laugarren gathia

Irakurtzaleak. - Hiru egun joan ziren, eta emeki-emeki arrainza lekuekarak urbildu itsas-untzi horra... zeru goibel baten azpian.

Anton-ek. - Biba chardin-ketariak! zikoa bezain beltza den uhainaren pean horra dirdiran mitaka ultzeru-egkatak!

Irakurtzaleak. - Hain zen loriatua, non haurra sobera makurturik, untzi gainetik lerratu bartzin eta urerat buruz behertu erori.

Aitak. - Ez kecha, Anton! Arrantzarien balthaioa duk sare bethe batean erortzea! Beharrik Marceder-ek sare huts gabea egin baitaiku!

Irakurtzaleak. - Itorda tiratu zuen... Bainen bet-betan, haren bi esku azkarak, sekulan ez eta, guritu ziren, eta gero itxaratu: sarean heldu zen arin-arina... Mita sare-mailetan, garizki eginitako koropiloa hautsi zen!

(Aita-semen ihakina egiten/da: semea theatro-tik kango itzaltzen da erortzean)

Bostgarren gathia

Irakurtzaleak. - Sare-egileak ez zuen gehiago itzultzen ikusi Anton bere anaria, bainan aita bakarrik, ilhun eta makurtua.

Aitak. - Haurra, zer egin dun ene seme, hiru anaria zen hura?

27
26
25
24
23
22
21
20
19
18
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0

5

Marieder-ek. - Haren begiralea nintzina ?

Aitak. - Yakizan itsasoan itxo dela, hutsik gabea naukan sare batean nahi izan dinat uretik bildu, eta horra ...

Marieder-ek. - Ai, ei, ama ! yakiterat... nola ez naituen koropiloak bederazka tinkatuko !

Ondokoa

Irakurtzalea. - Norvegeko kantorea bi begiak zerraturik entzun nuen. Ichildu zen. Bainan oihartzun bat altchatu zen ene gogo-bihotzetan eta hauche aditu nuen, zelaira eta mendia bota eta errepera artzen direlarik bezala ...

Aitak (eman nahi baita Jesu-kristok). - Mugi hadi, haurra, eta tinka hutsik gabe koropilo guziak, hie bi zi osoaren beharretan bainiz, bada, ni hie yaintoa ~~nikoa~~, ni hie Aita, sare berri bat balitz bezala ! Higa erriak, erna begiak, pondu guziak artha, sare fina nahi bainuke, huts bihi-bihi bat gabeko sare bat !

Alabak. - Bainan, Yanna, biziazen haria biziki latza da askotan : zer nahi duzu bada, ala odol chorta bat koropilo bakotchean ?

Kristok. - Nik neure guzia ichuri dinat, haurra, ene Eliza-untziaren moldatzeko !

Alabak. - Bainan zer arrain-en ondotik zabiliza, holako sare baten galdatzeko ?

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40

Kristok. - Haurra, aiazatik dudak eta hutsik ez onetsi:
 ene Enesumak iduri din biltzen ari duten
 sareak: hize haurrideak diren arimen
 salbatzerat abian nun. Hize biziazen mila
 eta mila mailetarik, hize ~~ma~~ mila eta mila
 obra Hiptetarik doaken heien salbamendua.

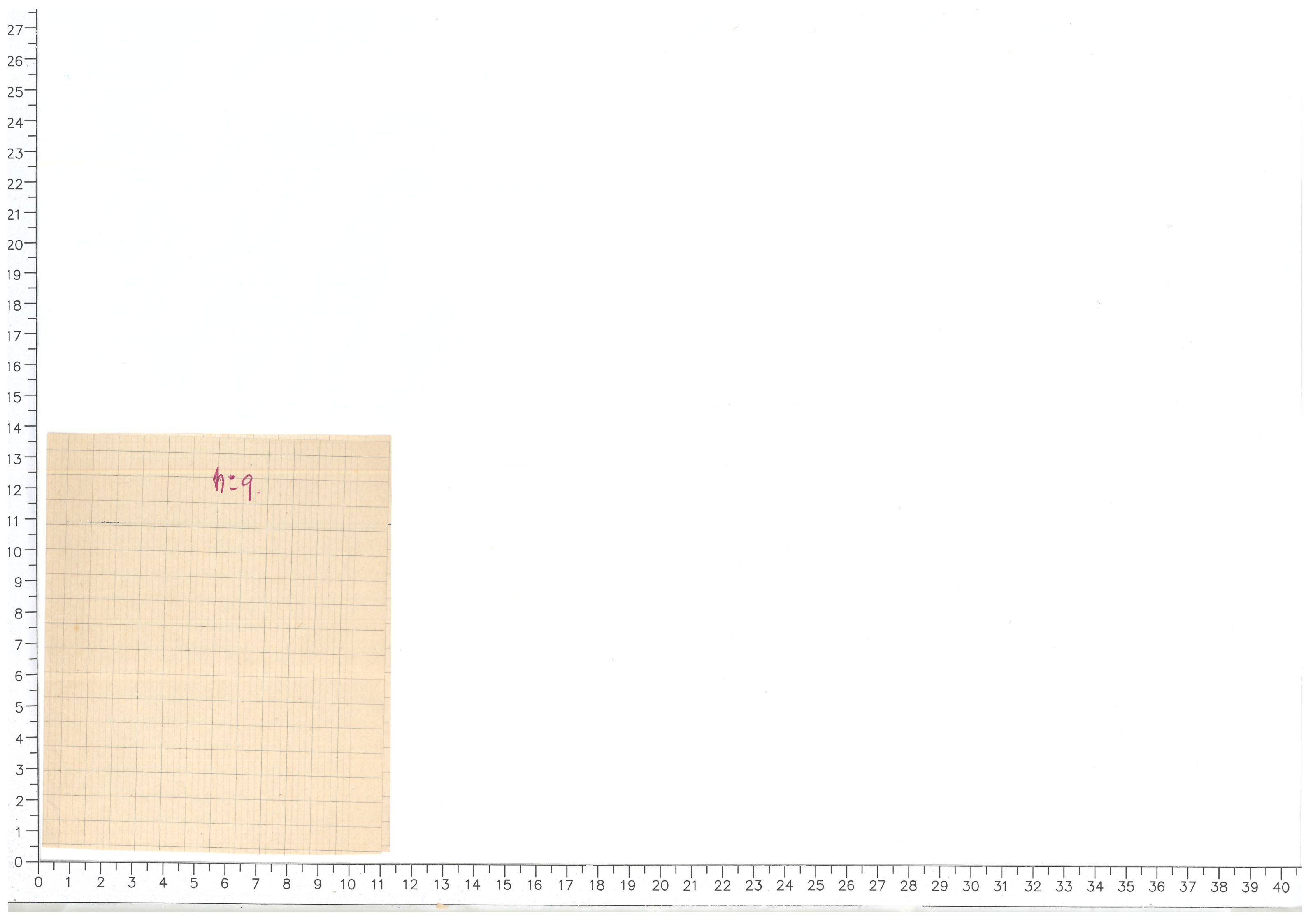
Alabak. - Orain badakit, Gauna, noren bizia ezarria
 dugu ene gomendio. Hemendik goiti begi eta
 bikoitz atchirikio diotek ene den mendrekeko
 ichtant eta urrats guziri...

Irahurtzaleak. - Mugi hadi, haurra: laster
 erabil zan hize lantzadera; tinka, bai tinka
 maila-koropito bakotika; sare azkar bat
 behar dinak...

antzerkia, eus.

'Bazkari saria'

8 or. , ez osoa

$n=9.$

Bazkari - saria

1

Jaun Ostalera
Jakes
Joanes

I

Jakes eta Joanes, buruz-buruz
mahain batean, jaten ari:

Jakes-ek. - Ene osaba zenak eraiten
zian makailauak egaritzen zuela; es
zakrat odolak egiten duenetz, bainan
ni ere egarri-chirituak nuk... (Kolpe
bat edaten du)

Joanes-ek. - Zer bazkarittoa muntatu
daukun ostalera, ororen buruan! Gu
hemen sartzean, dena zinkurrina baitzen,
hau falta, hori eskas, hura finitua,
debruen dela, azkenean atcheman tik,
atcheman, janari eta edari, gure asetzeko
behar ziren guziak...

Jakes-ek. - Ba, gure planta ikusi-ta,
gogoan pasatu bide dit etheko-jauen
onak ginela biak, eta sosek laster
idekitzen tie borta-leiho, bai eta
harmario zokoak ere....

Joanes.ek

Orai ez duk holako miseriarik:

makallau, erbi, oilasko, zer ez

*gauruk eman, ostaler lunek?

Jakes.ek. - Ba eta denak ahohik ezin
utziak!

VI.

Ostalerak

- Huna kafak ... Barikatuko dantza
ez dautzuet launa agurre-kochkor
baizik emaiten ahal... kartarik gabe!

Joanes.ek. - Zer nahuzua: ez denean
ez da: guk ere badakigu sakrifizio
egiten, behar-orduan!

Jakes.ek. - Hum! Kafe-ondoko huni!
Hau da gauza!

Ostalerak. - Gerla-aitzinekoa; xirikide
enentzat begiratzen dutana!

Joanes.ek. - Aragoi dugu: batzuek ez
dute batere estimatzen den koparik
hoberena: paktantun aruntena ala.
Armañak finena berdin gaito

Jakes.ek. - Egiazki bekatu litate holako
edariño huntarik zintzur erre batzueri
emaiten! ... Haatik ostalergoa ere ez
da ofizio errecha: jendeak begi-kolpe

bateg ezagutu behar, nor zer diren, eta 3
zer komeni zaizkien!

Ostalerak. - Ba! ofizio guzietan jarri
behar! Gariz geroz, ez arke izan, hain
tan nekhen dela! Usna pochi bat,
sudu puchka bat behar dela, bai;
bainan jartzea da dena, jartzea!

Joaner. ek. - Horiek hola, kondua nahi
ginuke.

Ostalerak. - Oh! badakizue oro biziki
karro direla! Biziki karro! Bainan
halere, zuak guretelakotz, bi mila
gazpi ehunetan uzten dautzuet
bazkaria, arnoak eta denak barne,
alabainan!

Jaker. ek. - Bientzat ala....

Ostalerak. - Ba, ba, bientzat:
sakotchari heldu zautzue mila eta
hamahiru ehun eta berhogi. ta-
hamarño bat libera...

Joaner. ek. - Bueno! nik pagatzen
diak: zerbitzua barne, hiru
mila emaiten dazkoiat!

Jaker. ek. - Ez duk holakorik
eginez!... Ene aldi duk: hik pagatu

huen Jonianeko aforia!

Joanes ek. - Afari txar hori! ez
zian ere aipatzen balio! gaur
ostalera, ez gozula har.

Jakesek. - gaur ostalera! Ez gozula
kasurik egin, ez daki zer mintzo den!

Joanesek. - Ez dakidala! Hucakorik
eraiteko ere! Enak, gakes, pena
egiten dautak!

Jakesek. - Eta uste dut plazer
zantala ere, bethi hize bizkar^{kin} ~~gaur~~
agertzea, hize sosen beharretan
banintz bezala! Umirikatu nahi
nuk!

Joanesek. - Ago idilik!

Jakesek. - gaur ostalera, erozu
enekin antolatuko zirela

Ostalera. - Behazu ere, gaurna:
zue lagunarekin eginen dut afora:
askiko diegu bertze bazkari baten
pagatzea ondoko egunetan!

Joanesek. - Segur banintz, ba,
haren atxemaitea! Bainan huroi
kilometretan egiten gisa elgarretarik!
Ez, nik pagatu nahi zaitut!

27
26
25
24
23
22
21 Ostalarak. - Paga nezaga bada! eta ⁵
20 gero antola zaizte elgaren artean!
19 jakese. - Egia zuk! Komedia hurek
18 finitu behar du! ... Amunt iningorriak
17 gira gure fagoinek! Huna zer
16 eginen dugun. Chorte emanen dugu
15 bazkari saria. Zu, jaun ostalera,
14 izanen gira chorte-emaile! Begiak
13 etalako daukitzut zerbita huntaz:
12 et gu ichilik egonen gira sala
11 huntan: eta goin ere atchemanen
10 hartzen hastamuka, hurek da
9 emanen daukitzu hiru mila liberak.
8 (goanesi) Bagituk!

9 goanesek. - Bagituk! (Elgariak hunk
8 emaiten dituzte ... Ostalarak pikatzen
7 dazkote)

6 Orduan ostalera gaizolari begiak
5 etaltzen dituzkete: hastamuka
4 ar da batto bederen atcheman
3 beharrez ... Bi choriak dena kheinu!
2 icheri badatzi ...

1 Demboraren buruan: atchemanen
0 dui ... ala ez atchemanen ...

Azkenean: ~~Atchak~~ Nun girezte? Astua!
Ninaz da atcheman! Zerrak! ...

bere botoilarekin, eta hura ikusiz alegia 6
bertze solas batetarak lera-razten dute
bera ehe-aldia)

joanes-ek. -- biziki aro ederra diagu!
ostalerak. -- Hura delako chori arradoa!
Segur chantzaz izigarria dugue. Hau
azkena dut...

Idetitzen dute eta kantuz hasten:

Mahats-aitenetik dator

(Aitzina. ~~Kaina~~ (p. 7.)

(Ostalerak, miretsen dago bi gizonen:
hauk chutik, hinkatuz xiri dinda kantatzen)
Jauri direnean:

Joanes-ek. -- Itaprak eta hondua
ekartzen ahal tutzu...

Ostalerak. -- Bueno! berchala... (badua)

Joanes-ek. -- Bai, egiazki, bazkari
gaitza egin diagu!

Jakes-ek. -- Enian uste bazitekola
eguneguneguneko holako ostatu plantakorik

Bertze orduz pleina zituan bertrulariak
Ezpeletako bazkari bates:

Etebakoandera goizik jekitzen

(Kantuz (p. 156)

7
Joanes-ek . - iniz .. Hih errak ! ... Haatik
kondua ekharriko duelarik , ez zahiak
zer eginen dugun : erran daiait jadanik
ez dudala pilik ~~era~~ sakelan !

Jakes-ek . - Ez eta nik ere ! Bainan
zer erran nahi dik honak ! Arranjatuko
giluk , ba ... Cho ! ostalera heldu dut !

II

Jaun ostalera-k . - Ez duzue deus estatik ?

Joanes-ek . - Bertze botoila bat ekar
bazineza , Bordalekotik , gogotik har
ginezakeela !

Ostalera-k . - Bordalekotik ? Ez baitakit
badutanetz ere ...

Jakes-ek . - Behar dena pagatuz ... hiru
ehun liberetan , behar bada auzoan
bat edo bertze agertuko zautzu ?

Ostalera-k . - Ba , ba ... ez niz segur ,
Bainan ... hiru ehun ! ... ba ... aste dut
choko batean badutala oraino zerbait .
Zautzte ichtant bat ... Bana itxterat !

III

Joanes-ek . - Zer den haatik sostari
izaitza ! Sosaren gatik itsasoa idor

27
26
25
24
23
22
21 Lezakeie, eta arrain-olotek Bordaleko ⁸
20 arno hoberena jalgi-araz...

19 Jakes-ek. - Orhoit hiza gure Donapaleuko
18 afariaz? Zer irriak egin gintian
17 orduan ere... Zer nahuk, diru-gabeak
diru gabe bizirik behar dit...

16 Joanes-ek. - Mintza giten gure
15 ontarnez, ostalerak on dit jakitea
14 noxein dituen egitekoak!

13 Jakes-ek. - Zer uste duk? ala
12 urrurik eman diozkatala ere zargi
11 zaldiak? Baduk hoberik! Orhoit
10 hiz zaldi izardun gris hartaz, Orthezen
9 erosi bainian, Maisonave makinunari,
8 hura Babitak hartu nahi izan zaitak
7 berrogoi miletan. Pentsatzen dukan
6 bezala, chutitu naut, ea nitaz
5 trufatu nahi zuenetz... Nor hartu
4 hura hartu, eta behetala erretira
3 egin dit, zalu-zalua, eta doblea
2 eskaini!... Bertze sei zaldiak ere
1 prezio bertsuan despertu ditrat!

Joanes-ek. - Anagoinekin! Nihaurak
ere egun goizean saldu ditiat
berrehan zaku ogi... eta...

(Anartean ostalera iritildu da giteletik)

antzerkia, xvs.

'Arroltzeak'

4 orr.

Arnoltzeak

Mañana, bere sare eta saskien erdian. - Arnoltzeak
fresko-freskoak! Zathozte hunak, jaun-andereak!
Huna denentzat zer nahi arnoltze! Huna arnoltze
finak! Arnoltze pare-gabeak!

Jaun bat urbiltzen da .. Oilo-arnoltzeak dituztu
aments!

M. - Bai, gizon maitea; oilar-arnoltze guziak
atzo salduak ditut (irri egiten du ...)

J. Plazer dut, hain alegera baitzira!

M. Nik ere, jauna, arrailleria konprenitzen
dugulako... Hoih hola, zontak arnoltze
behar dituztu?

J. Bi dotzena har nitzaizke, ez balize sobera
kario...

M. Peyrehorade-ko merkaturik ari giza gu
hemen: dotzena ehun eta berrogoi liberetan
omen zer.

J. Bai, han omen, eta hemen segur. Ez
dautzut hoinbeste emanen, dirua ez
baduzu!

M. Zer dituztu, ala kitorik nahi?

J. Yogotik, emaiten badauzkidatzu...

M. Beha-zozu horri!

J. Goko parte, ehun eta berrogoi libera,
handikho zait! Ez dut gero loterian
molt~~ar~~arik gizendu, nite!

M. Nik ere ez, urrurik artzeko: hatere
iduri baituzu gizon serioza, dotzena utziko

dautzut ehun eta hogoietan...

J. Ya, ja... Hazparneko merkakuan ez dute arrotzek hoinbertze egin!

M. Hazparne Hazparnetei! Hemen Baionan gina. Ez dautzut sos bat atherako...

J. Ez eta nik ere arrotze bat... Bertzealdi bat arte... Egizu merkakua, Mañana!

M. Nora goazi, hola?

J. Bertze nuntarik atchemanen bide dukula prezio hobirik...

M. Othoi, zande itant bat: ehun eta hamarretan uzten dautzut dotzena, zu zirelakotz... Bainan, gainkoaz, ez nehoi erran eros-prezioan saldu dautzutala...

J. Zande deskantsu, ez dut gezur erraiteko usaiarik... ~~Besta...~~

M. He?

J. Bon! Bon! onhartzen dut: ehun eta hamar libera, han nuntarikoko prezioa da!

M. Othoi, ez zaitzula ene arrotze horik mesprecha! Fresko-freskoak dira, erran nahi baita bero-beroak!

J. Baia? (arrotze bat hartzen du eta beharizat ekhartzen...)

M. Behari ora bazina, oilo errulearean kantua entzun zinezake!

J. Hantat gaichto...

M. Mantxut?

J. Ez! ez! arrotze freskorik ez nuen nik behar...

M. Alo! Eta... zer nahi zinnuen bada?

J. Arrotze ustelak!

M. Ustelak?

J. Bai, ustelak! Badakizu sofredun ur mainu-etihe bat badela Baionan?

M. Ba, ur hori izigarri usaindun baidak?

J. Justu! Pentsu dazun bezala, sofrea biziki kario da; eta mainu hoi buruzagia bainaiz, sofre horren plazan, arrotze ustelak botatzen ditut urean...

M. Eta erieri on egiten?

J. Zer ba!... (ahapeta) Ez diotegu gero salatzen erieri zerik usaintzen duen heien mainua... Chahu litazke... eta gu heiekin...

M. Alo! Alo! Ez nintzen sekulan jeltokiko!

J. (betxi ahapeta) Ez zinituzke fortunaz zontarik arrotze ~~usaintzen~~ pasatu?

M. (oihurik gabe) Errazu, jaun buruzagia... Beharbada egiten ahalko dautzut zerbitzu hori! Nombreaan aurki ditazke zuk nahi bezalako hetarik... Zontarik behar dituzu?

J. Bi dotzena!

M. Arise atzemanen ditugu... Beha: usteldueri marka ttipi bat eman diotet: alabainan ez detzaghet denak eroste berari eman... Hamabietarik biga bakharrik... Hiru, noiztenka... bereziki gizonak heldu zaizhitalarik erosterat: giza-gaizo horik ez dira halako ~~hantat~~ azeriak, salbu-eta zor dautzutan errespetua...

Belaniko, bilhatzen ditu kondabuz:

Bat.. biga.. hiru... hemezortzi... Uste dut ez den ~~am~~ bertzerik... To! hemezortzi!... Ez da probetxurik: han azkena dut...

J. - Ez da biziki! Gehiago beharko nituen..

M. - Ukan banitu, gogotik salduko nauzkitzun,
ez ahal duzu dudarik!... Sinesten ahal nuzu,
naizen emazteki zuzen eta chuchena!

J. Ederki, Mañana: sinesten zaitut. Orain
entzun - neza - (ukurturik, ~~zuzen~~ arrotzeak
hartzen ditu) Hartzen dauzkitzut bi dotzena
ustelik ez den zare huntarik!

M. He? Eta ustelak?

J. Ustelak! Begiratzituz hain ^{kontu zaitzitezun} ~~guzuzen~~ ~~haren~~
gizonentzat, edo emaitzu mainuetarat...

M. Ez zira ba, zu, mainuen buruzagia?

J. Ez nahi ere. Nik arrotze freskoak maite
ditut. Haatik, ez baititut bizpahiru ustel
kausitu nahi dotzena bakotchean, kasu
pochi bat egiten dut erostean... Horra...
(dirua emanik, badoa huchtu eginez)

M. Udea! Ez du konzientziarik gizon horrek!
gauna! Zer uste duzu, hortan fini dela?

J. Juketarat jautkitzen ahal nuzu gero, nahi
duzunean... ziren bezalako julufria!

M. Zer den ~~hau~~ haatik konzientzia izpirik
ez ukaiten! Tripa ustela ez bertzea!

—
—

'Xivula eta wakile'
aufurkia, sus.

Chirula eta makila

Ohartziguna - Antzerki xume hau taula hutsen
gainean emaithekoa da, dena apaindurarik gabe. Gantza
iduri tanhera bat komeni litzaioke.
Gazteentzat egina da.

=

Mendi-hastu bat. Hala beharrez, ezan ageri batean
tohiaren izena eta goratasuna.

Gizon batek joiten du xirula edo txistua (biho batez
seinatatzeko dugu). Bigarren bat heldu da, makila eskuan,
kopeta xukatuz (bateko batez seinatatzeko dugu)

- + + +
1. Eup, adixkidea! Hau beroa!
 2. Hau aroa!
 1. Patar huri!
 2. Hih errak!
 1. Goiti ari!
 2. Itzul hadi. Beheiti ari duk!
 1. Zohi goza!
 2. Tohi ederra!
 1. Bai, ederra!
 2. Bainen goza!
 1. Enetzen diñ iduzki hurek.
 2. Habi itzalerak!
 1. Maldan diat zintzura!
 2. Fresha zah.
 1. Zertaz? Urrik ez, itzalik ez! Egarririk nahi!
 2. Geroaz orhoitzen denari dena eshasik ez!
 1. Bakarrik etorri hariz, hurat?
 2. Ez, ene ~~xirularen~~ xirularen, haren soinua lagun. Eta hi?
 1. Ni, ene makilaren, urratsa arintzen dantala, hiri
xirulak bezala.
 2. Xirula nausi zaitok makilari.
 1. Ba othe?
 2. Batek egarrira hiltzen diñ bere nota freskoez, bertzeak ez!
 3. Ini egin nahi duk, orain! Hilo zontarik goiti-beheiti,
hira fresna zurtia duk eria bezala, zurti idorra, bere
nota freskoen gaitik!
 2. Ni enuk egarririk!
 1. (xirulariaren xahakua erakutsiz) eta pizastre hori, zer
duk, geroaz ibiltzeko esku-argi bat aments?

2. Pagatzen duena argitzen diti.
1. Damurik! Dirurik ez diat!
2. Bai, damurik! Beha: ilun-iluna gelditzen duka.
1. Nahi badu bai, edan behar diat, egarri naiz-ta!
2. Erreka bat baduk beharago!
1. Ato, adixkidea... Ea xahako hori hunat: pantza beten diti, eta nik zintzurra latz!
2. Ez dezakeiat: arnoa harioa duk sasoin huntan!
1. Emaiteko, behi harioa duk!
2. Hirezat nuk beldur: izerdi-lapakua harz!
1. Ashi, he! Huleru senditzen diat bururat ari... Ez behariz zentzatzan, ez duk bizkarrean hatzich izanen!
2. Zer erran nahi duk?
1. Ihasiko dukala ez den mahila xizulak nausi (mehatratzen du) Baharrik gatu. Hel-na oihu eginik ere, ehie nehorik adituiko. Eta hize xizulak barno kobeki, ene mahilak dantzaraziko hu!
2. Debru zihina!
1. Hanta: xahakoa... ala mahila!
2. Hona beraz xahakoa: huna paño bat baharrik; hobereketik baita!
1. Ago deskantzu, zihortza ez bertzea. Ez kiak eskuetan tinkatuko iduzki hokien hunen dhanztekoko duia baizik! (Edaten du)
2. (bakteretik) Ahatarra baturak izanen diti bere sarria. Ene xizula, mendeka hakis edate ~~marrik~~ mardarikatu hori!
1. Phu! Mintua duk, hize arnoa!
2. Norik manatzen hu edateko? Itzulak xahakoa (harku nahi du)
1. Ez oraino! Bi hitz erran behar dioitziat beriz ere (emeki edaten du)
2. Gomaik bi hitzek mihia traba eta urhatsa makur!
1. Bigarren tragoak ehena gusatzen diti. Ontzon ari duk, edan arau, hize gitarra! (Beriz ere edaten du)
2. Ene xizulak dantzaraziko hu! (Guten diti zundart nota)
1. Ez duk gaitzi! Arrea laket zaitak: bizia eta jostagarria. Smak beriz, jarrait muskiaz ene zintzurriko galgaldureni!
2. Harku hau ezagutzen duka?
1. Harku hori?... Egia erran, enak orhoit! (erdi-moxkora da eta hasten da dantzatzan). Bizkitartean, ba, aspaldi... aspaldi...

aspaldian, bai uste dut entzun dudala! Zoin urrun den...
Notak ihusten ditut oraino ene begien aintzinean
dantzari, itzul eta inguru... Elgarri estuak emanik,
sigi-saga, zer lenokada! Eta ni ere baneramate
berekin... Bainan zanghe, zanghe... Nih ere badahit
gero mugitzen: kop! hara jauzi; kop! hurat jauzi! Ehadita
hola itzulikan ar ene inguruan! (bizkitartean 2
ez da higitu, aintzina joiten ari da gero eta lasterrago)
Ez hoin fite! Ez hoin fite! Musika dehu horretan
iperruak eroraziko nuki buruz beheki! Zangoak
galduek ditut... Ezkut hatsik... Geldi... Geldi...
Leherua naiz... (erortzen da)

2. Hona! Bainan mia hire moltsa... Ea hurat hinkatzen
entzun ditudan bi diru-pezak! Hori eman-eta geldituko
gihuk ni xizula joiteki, bi dantzatzeiki.

1. Bi diru... Prezio ona dauk... Horia, harziki
peza hoi, adixkidea!

2. Ezkiak batto baizik ihusten.

1. Nih tiga ihusten kiak, ala fe!

2. Eidanak gaurak doblezka ihus-arazten dauzkanaz
geroz, helduko gihuk ba gure hondurat... Peza bat
begiratzen diat. Ea bertzea?

1. Ez dezaherak: ezkiak bat baizik.

2 (peza hartuz) Enganutzen hariz. Nih tiga ihusten
kiak hih ~~xtian~~ bezala, Batto hartzen diat.

Atxillak bertzea. Hala Nito gihuk. (Bi pezak
hinkarazten ditu). Eta guziek goguan har bezate
ezkitasuna indarari nansi zarola, bai eta
xizula mailari.

(Ateratzen da airoshi joiten duela xizula)

XIRULA ETA MAKILA

Oharkizuna - Antzerki xume hau taula hutsen gainean emaitekoa da,
deus apaindurarik gabe . Dantza iduri tankera bat komeni litzaioke.
Gaztentsat egina da .

- o -

Mendi-kasko bat . Hala beharrez , ezar ageri batean tokiaren izena
eta goratasuna .

Gizon batek joiten du xirula edo txistua (biko batez seinalatzen
dugu) . Bigarren bat heldu da , makila eskuan , kopeta xukatuz
(bateko batez seinalatzen dugu .)

x x x

- I - Eup , adixkidea ! Hau beroa !
2 - Hau aroa !
I - ~~Хитакхунн~~ Patar huni !
2 - Hik errak !
I - Goiti ari !
2 - Itzul hadi . Beheiti ari duk !
I - Toki gora !
2 - Toki ederra !
I - Bai , ederra !
2 - Bainan gora !
I - Erretzen dik iduzki hunek .
2 - Habil itzalerat !
I - Kaldan diat zintzurra !
2 - Freska zak .
I - Zertaz ? Urik ez , itzalik ez ! Egarri nuk !
2 - Geroaz orhoitzen denari deus eskasik ez !
I - Bakarrik etorri haiz hunat ?
2 - Ez , ene xirularekin , haren soinua lagun . Eta hi ?
I - Ni , ene makilarekin , urratsa arintzen dautala , hiri xirulak
bezala .
2 - Xirula nausi zaiok makilari .
I - Ba othe ?
2 - Batek egarria hiltzen dik bere nota freskoez , bertzeak ez !
I - Irri egin nahi duk , araz ! Xilo zombait goiti-beheiti , hire
tresna zurkia duk enea bezala , zurki idorra , bere nota
freskoen gatik !
2 - Ni enuk egarri !
I - (xirulariaren xahakoa erakutsiz) eta pixastre hori , zer duk ,
gauaz ibiltzeko esku-argi bat aments ?

27
26
25
24
23
22
21
20
19
18
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0

2 - Pagatzen duena argitzen dik .
 I - Damurik ! Dirurik ez diat !
 2 - Bai, damurik ! Beha : ilun-iluna gelditzen duk .
 I - Nahi badu bai , edan behar diat , egarri naiz-ta !
 2 - Erreka bat baduk beheraxago !
 I - Alo , adixkidea ...Ea xahako hori hunat : pantza betea dik ;
 eta nik zintzurra latz !
 2 - Ez dezakeiat : arnoa karioa duk sasoin huntan !
 I - Emaiteko , bethi karioa duk !
 2 - Hirezat nuk beldur : izerdi-lapatua haiz !
 I - Aski , he ! Kolera senditzen diat bururat ari ... Ez bahaiz
 zentzutzen , ez duk bizkarrean hatzik izanen !
 2 - Zer erran nahi duk ?
 I - Ikasiko dukala ez den makila xirulari nausi (mehatxatzen du)
 Bakarrik gituk . Hel-ka oihu eginik ere , ehie nehork adituko.
 Eta hire xirulak baino hobeki , ene makilak dantzaraziko hu !
 2 - Debru zikina !
 I - Hauta : xahakoa ... ala makila !
 2 - Horra beraz xahakoa : hurrupaño bat bakarrik , hoberenetik baita!
 I - Ago deskantsu , zikoitza ez bertzea . Ez tiat eskuetan
 tinkatuko iduzki kokin hunen ahanzteko doia baizik ! (edaten du)
 2 - (bazterretik) Ahatara bakotzak izanen dik bere saria . Ene
 xirula , mendeka hakio edale madarikatu horri !
 I - Phu ! Mintua duk , hire arnoa !
 2 - Nork manatzen hu edateko ? Itzulak xahakoa (hartu nahi du)
 I - Ez oraino ! Bi hitz erran behar dioitzoiat berriz ere (emeki
 edaten du)
 2 - Gomak bi hitzek mihia traba eta urhatsa makur !
 I - Bigarren tragoak lehena pusatzen dik . Ontzen ari duk , edan
 arau , hire pitarra ! (berriz ere edaten du)
 2 - Ene xirulak dantzaraziko hu ! (Joiten ditu zombait nota)
 I - Ez duk gaizki ! Aireak lakat zaitak : bizia eta jostagarria .
 Emak berriz , jarraik musikaz ene zintzurreko galgaldureri !
 2 - Kantu hau ezagutzen duka ?
 I - Kantu hori ? ... Egia erran , enuk orhoit ! (erdi-moxkorra da
 eta hasten da dantzatzen). Bizkitartean , ba , aspaldi ...
 aspaldi... aspaldian , bai uste dut entzun dudala ! Zoin urrun
 den ...Notak ikusten ditut oraino ene begien aintzinean
 dantzan , itzul eta inguru ... Elgarri eskuak emanik , sigi-saga ,
 zer lerrokada ! Eta ni ere baneramate berekin ... Bainan
 zauzte , zauzte ... Nik ere badakit gero mugitzen : hop ! harat
 jauzi ; hop ! hunat jauzi ! Ehadila hola itzulikan ar ene
 inguruan ! (bizkitartean 2 ez da higitu , aintzina joiten ari

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40

27
26
25
24 da gero eta lasterrago) Ez hoin fite ! Ez hoin fite ! Musika
debru horrekin ifernurat eroraraziko nuk buruz beheiti !
23 zangoak galduak ditut ... Ez dut hatsik ... Geldi ... Geldi...
Lehertua naiz ... (erortzen da)

22 2 - Horra ! Bainan mia hire moltsa ... Ea hunat klinkatzen entzun
ditudan bi diru-pezak ! Hek eman-eta geldituko gituk ni xirula
joitetik , hi dantzatetik .

21 1 - Bi duro ... Prezio ona duk ... Horra , harzkik peza hoik ,
adixkidea !

20 2 - Eztiat batto baizik ikusten .

19 1 - Nik biga ikusten tiat , ala fe !

18 2 - Edanak gauzak doblezka ikus-arazten dauzkanaz geroz , helduko
gituk ba gure kondurat ... Peza bat begiratzen diat . Ea
bertzea ?

17 1 - Ez dezakeiat : eztiat bat baizik .

16 2 - (peza hartuz) Enganutzen haiz . Nik biga ikusten tiat hik
oxtian bezala . Batto hartzen diat . Atxikak bertzea . Hola
kito gituk . (bi pezak klinkarazten ditu) . Eta guziek
gogoan har bezate ezttitasuna indarrari nausi zaiola , bai
eta xirula makilari .

15 (ateratzen da airoski joiten duela xirula)

14
13 - o -
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0

autzarkia, evsk.
'Altabizkar'

Altabizkar

1. Ahapeka bezala, ezti-etzia, hitzik gabe.
"Goiko mendian" kantuko lehen neurritza bi aldiz...

2. Dor. doretako ichtil-aldi bat eta hortik aise
batekin, ez motzegi, ez luzegi, bet-betan bezala:

Jeiki, jeki Eskualdunak

argia da zabala...

argia da zabala...

Hortan geldi.

3. A. - Oihu bat aditu da
Eskualdunak mendien artean...

4. Denek - Oihu bat gure mendien artean...

5. A. - Eta etheko jaunak,
atxe aintzinean chutik,

6. Denek - Ideki-tu beharriak
eta erran du:

7. Etheko jaunak: Nor da hor?
Zer nahi dautet?

8. B. - Eta chakurra
bere nauriaren oinetan lo zagona...

9. Denek - chutitu da,
eta karraiz, bethe ditu
Altabizkarreko ingurunt...

(Ichil)

+ * +

1. A. - Ibañeta-lepoan
arrabots bat...

Etcheko jaunak
erdizat heldu
da eta
erranak ihakinzen
ditu

2. Senek - Urbiltzen da ...
Amokak ezker eta eskuin
jotzen dituelarik ...

3. B. - Hori da
urundik heldu den
armada baten burumban ... (iñhil)

4. A. Mendien kapetetarik gurek
5. Senek errepuesta eman diote,
beren tuten soinua adiarazi dute

6. C. - Eta etxeko jannak
bere dardak zomozten tu ...

Bitartean :
" Levingauois "
idoski kantatzen
dute hoz zombariek
hitzik gabe gea
eta askarriago

Kantariak :
" Eta tino, eta tino "
hitzik gabe ...

+ * *

1. Etxeko jannak - Heldu dira ! Heldu dira !

2. ~~Haurrak~~ Haurrak - Heldu dira ! Heldu dira !

3. Senek - Heldu dira ! Heldu dira !

4. Etxeko jannak - Zer lantzagako sasia !

5. Haurrak - Oh! zombat kobozeko bandera !

6. Etxeko jannak - Zer chimichtak armetarik !

7. Senek - Zombat dira ?

8. Etxeko jannak - ~~Zombat~~ Haurrak Haurrak,
kondatzak ongi ! ...

9. Haurrak : Bat, biga, hiru, lau, bostz, sei, zazpi,
zortzi, bederatz, hamar, hamarka, ~~hamarabi~~, hamahiru,
hamalau, hamabostz, hamazortzi, hamazazpi, hamazortzi,
hemeretzi, hugar ...

Hasei eta milaka orainu ...

Heien kondatzea, denboraren galtzea litoke ...

(Haraa askarriago ...)

Etxeko jannak
10. Senek - Jazzen ta gudurat !

Bitartean
ahozko
harramantza
kanturik gabe
urhate-arrak

- 11 Bortzek. - Urbil gure beso zailak !
 12 Bertze bortzek. - Errotik ahera ditzagan arrotka heriek !
 13 Bortzek. - Bota ditzagan mandiarren patarna bohera !
 14 Bertze Bortzek. - Ezor dakizkiotela buruaren gainera !
 15. Bortzek. - Leher ditzagan !
 16 Bertze bortzek. - Herioz ~~du~~ jo ditzagan !
 17. Jenek. - garti ditzagan !

+ x +

1. Batek. - Zer nahi guten gure mendietariki
 horteko gizon horiek ?
 2. Bertze batek. - Zertako jin gure bakearen nahastera ?
 3. Jenek. - Jainkoak mendiak in tu
 gizonak ez pasatzeko ...

4. A. Bainan arrotak biribilkulika erortzen dira
 5. Bortzek. - Arrotak biribilkulika !
 6. B. Propak lehertzen dituzte ...
 7. Bertze bortzek. - Propak lehertzen
 8. A. Odola churrutan bada
 9. Bortzek. - Odola churrutan !
 10. B. Haragi puskak dardaran daude !

- 11 Bertze bortzek. - Haragiak dardaran !
 12. O zentat kezur karrauskatnak !
 13. Zer odolezko itsasoa !

(Ichil)

14. - Batek. - Eskapa, eskapa, indar eta zaldi dituzuenak !
 15. Jenek. - Eskapa, eskapa !
 16. Batek. - Eskapa haldi, kardoman !

hize luma beltzekin
eta hize kapa gomiarakin !

17 Denek. - Eskapa, Karloman, eskapa !

18 Batek. - Hize itoba maitea,
Enolan zangarra
hantzet dago hila ...

19 Denek. Bai, Enolan, ... hila !

20 Batek. - Sukar eta askar izartea
ez zaio baliatu !

21 Beltzek, Bai Enolan hil da ...

22 Denek. - Eskapa, Karloman, eskapa ...

Kantuz
ahotzaparka
"Eta hize!"
doi-duia
↓

23 Etiketok jaunak. - Eta orai, Eskualdunak
Utzi ditzaugu arrotka horiek
yauts giten lasterka
Igor gure dardak eskapatzen
direnen kontra !

24 Denek. + Eskapa, Karloman, eskapa !

25 Batek : Badoatzi, badoatzi !

26 Denek : Badoatzi, badoatzi !

27 Etiketok jaunak. - Nun da la lantzarako sasi kura ?

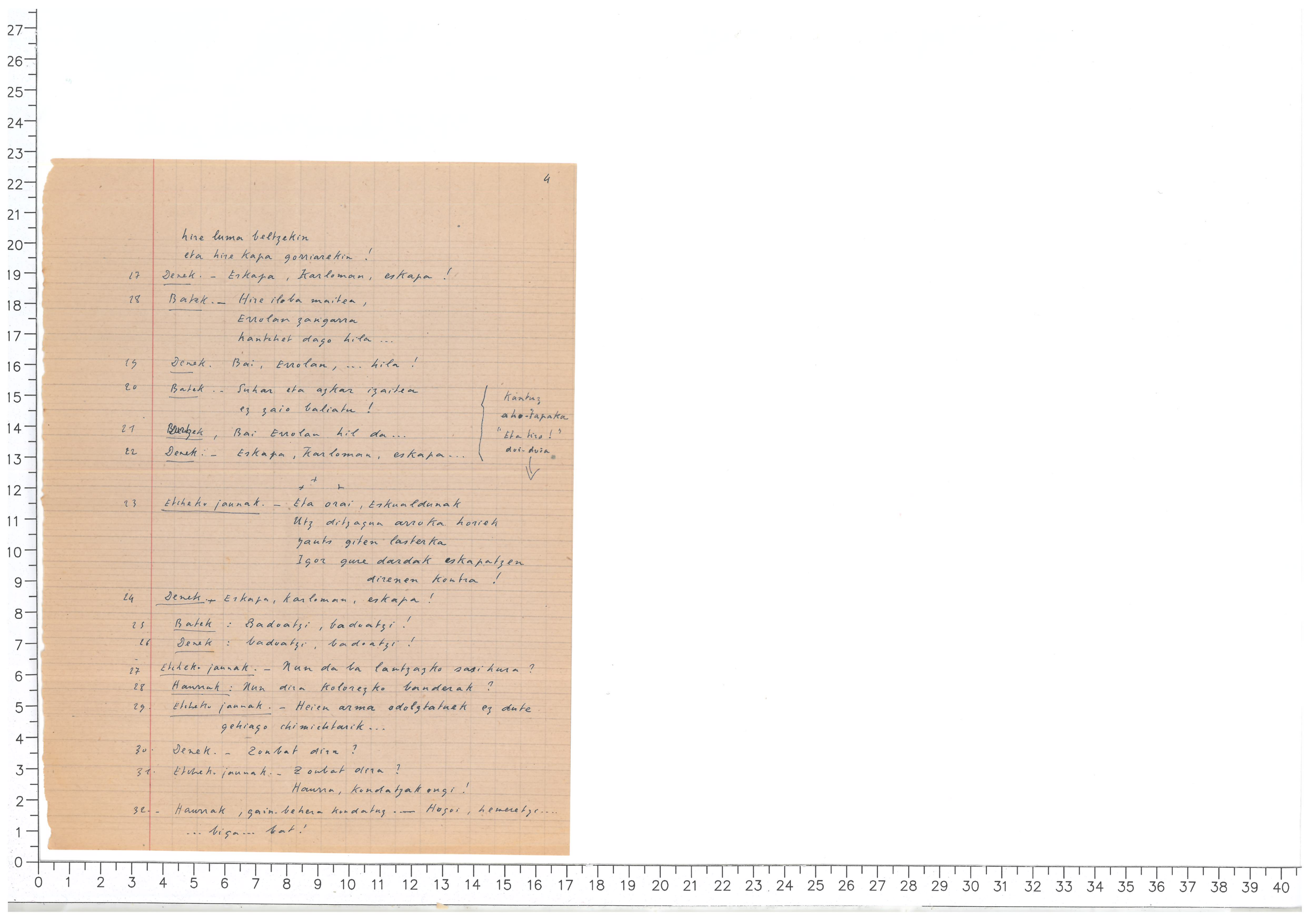
28 Haurrak : Nun dira kolorezko banderak ?

29 Etiketok jaunak. - Heien arma odolztatuek ez dute
gehiago chimichtarik ...

30 Denek. - Zorbat dira ?

31 Etiketok jaunak. - Zorbat dira ?
Haurra, kondatzen ongi !

32 - Haurrak, gain-behera kondatuz ... Hogoi, hemeretze ...
... biga ... bat !

33 Bat. ! Ez da bihinik agertzen gehiago !

34 Denek : Akaboa da !

36 A. -- Etchekeo janna,
joaiten ahal zina zure chakumarekin ...

36 B. -- Zure emaztearen eta haurren besarkatzaia ...

37 C. -- Zure darden gartitzaia

38 A. -- Altxa zaitza zure tutekin

39 B. -- eta zozagi deskantsuan haren gainean
ltzornik lu egitea

+ + +

1 Berjak -- Eta galaz
arrianoak joanen dira
hantseko haragi lehertu hoiem jatera ...

2 Berjak -- Eta hezur horiek oro
churituko dira eternitatean !

3 Finizeko : "Pizirik mendran" hantsean bezala ...
edo populuarerkin batean : gerrikako arbola

==

antz., 205K.
'Ameikawa'
22 0500

Amerikanoa
Lehen ager aldia
Itchetik joatea

Athe aitginean andegaiari despeidazko aguna: Uica: Mendian joanen...

Iratarik hitseua egungo eguna
Bihotza erditurik ezaztzen dautana
Lort-herririk banoa itsasoan barua
Uzten gaitudalarik nigarrez Maitena

Uz zaitela gaichoa sar atsegabetan
Uz naiz zure ihesi joaten molde huntan
Intasun bilidu nahiz zure hartzekotan
zure gaitik banoa gogus solutan.

Beha egon zahuzkit bihotza zintzok
Ni baitan ziba gaita begiak hetsirik.
Yainco yaurra lehukro bizian zu baizik
Uz dit nehun bilduko Maitena borerik.

Flaura hura non tenore hitsak jo duen zure atean!
Denak onivan zintzutevala behatsu nintzen etchean
Orai hasten da barreadura... orai hasten bihotz minak!
Uharnez gainer indietarat eremaiten gaitu lanak.
Eremaiten ba... bainan nori saki emanen duen berea

irtcherat itzultzea

flirigaren ager aldia

Athe aintzinetek Maitena heldu da, pegarra besoan,
kantuz... Mitak eman Saut Sutea

Maitena itzultzen gaio - Iri!

joanes Maitena!

Maitena zu zaitut bada lehenik ikhusten ethortzean! (Algarri ^{of})

Maitena Iri zu zintuetan gozoan kantuz ari nintzelarik!

joanes Ba othe? Iz ahal dut tipula horiaren eiterik?

Maitena gaude ichilik othoi. Holako Amerikano ederra...

Doteak orhoit-arazten ninduen helidu den egunetik
gure ezkontzag...

Urruncan irrintzinaak akitzen dira

joanes zer dira oihu horik...

Maitena Merkatuak itzultzen diren b. multzeko gazteak nas

joanes Amore ora Sute

Maitena Guke ere ba, ala ez...

Ama etchetek atheratzen da bere alabarekin

Alabak Ama pentsa nor segun hemen?

Amak joanes! (Semeare museu eta besarkatzen lotzen da
zertan giza haurra 'ila' zer atsegina ^{arreba berkin})

hain laster etherre baitzira! Ba eta zoin ontsa
elgar atchaman seguen etcherakoan?

Alabak gaurcoaren nahia ama!